

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда“

И сила и воля”
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 42

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 28-го Новембра 1894.

ГОДЪ

ГЛУПОСТЬ ГЛУПОСТЬ РОДИТЬ.

Тутъ у насъ въ Америцѣ багато де чого далобъ ся зроби́ти для русской идеи и багато доброго вчинилобъ ся для нашего народа на вольной земли, слибъ у тутейшихъ русскихъ священниковъ було одно правдиве понятие „Руси“ въ головь, слибъ въ ихъ сердцахъ тлѣла искра любви до одного порабощенного русского народа, слибъ наконецъ они признавшисъ сынами того народа, котрый оплотомъ стоявъ вѣками проти азиатской дикости, грубого невѣжества, деспотизма и спасъ Европу одъ „повѣмѣсячя“ и одъ монгольско-хинекого „драха“, всецѣло посвятили ся для его добра!

Але пожалъ ся Боже! — не е оно такъ.

Въ Америцѣ есть уже около трицѣтъ русскихъ священниковъ (розумѣе ся малорусскихъ), але мало знайдешъ за щирымъ русскимъ сердцемъ, котре любилобъ свой народъ и думало о будучности невѣльничого теперь мало-русского народу.

Наибольша часть священниковъ въ Америцѣ походятъ зъ угорской Руси. Тамъ якъ знаемо зъ исторіи, передъ десятками лѣтъ патриоты закарпатской Руси и интеллигенція розчаровали ся идеєю „обединенія“ и не прикладали рукъ до народной працѣ, бо послиа глупой думки угорско-русскихъ патриотѣвъ, не треба було нѣчого робити бо: исторія, мова, литература: уже готова приходила зъ Росіи и шкода було надъ тымъ ломити собѣ голову, що готове приходило подъ носъ. И що зъ того вышло? — Вышло те, що интеллигенція и русской клиръ не беручисъ користати анъ зъ готового, тымъ лекше взятисъ до народной працѣ, перейшли въ мадярскій таборъ и нынѣ суть мадярами греческого обрядъ, а народъ лишений годѣ самъ собою: зъсловачивъ ся и лишень одень русскій обрядъ стримавъ масу народа одъ цѣлковитого вынародовленія.

Такихъ священниковъ маємо тутъ зъ угорской Руси, котрыхъ батьки були глупыми поклонниками идеи „обединенія“ а сыны остались печеными мадяронами и тудуть нашъ бѣдный народъ въ немилосердный способъ и до того огидного здирства служить имъ русскій обрядъ, котрого придержуютъ ся лишень для роблена бизнесу. Себе называютъ мадярами и церкви, котры русской народъ поставивъ за кроваво заробленный грѣшъ, передали на власнѣсть айрискимъ бискупамъ, щобъ могли свободнѣше корисно провадити огидный гандель святыми тайнами.

Отже тѣ священники зъ мучачевской епархіи суть гнилюю колодою и наибольшою перешкодою на дорожѣ народного просвѣченія и добра, до котрого ревни священники зъ Галичины и кѣлькихъ зъ прашевской епархіи хочутъ народъ допровадити.

Друга часть угро-русскихъ священниковъ, котры уважаюли за огидне, подле дѣло ходити зъ шлейзу на плейзъ и педлювати „omszami“ и продаванемъ св. о. Николая то зъ бородою, то безъ бороды и котри не могли знести сикатуръ зъ стороны тутейшихъ бискупѣвъ, не маючихъ наименьшого понатія о русской церкви и ей обрядъ, перейшли изъ Уніи на православіе и тымъ самымъ одрелись мало-русской народной идеи и собѣ сидятъ тихо, побераючи свою мѣсячну платню одъ роісійского правительства и кресты заслуги „благодѣждныхъ“.

Мы звертаемъ ся до нашихъ русскихъ Владыкъ въ Галичинѣ зъ умильнымъ прошеніемъ, щобъ благоизволили представити Риму смут не положене американо-русской церкви и щобъ постарались о одкликанс усеѣхъ священниковъ зъ мучачевской епархіи. Сли Римъ ихъ сей часть не одкликне назадъ домѣвъ, то въ короткомъ часѣ много а много сотокъ нашего народа перейде, якъ и днесъ уже переходятъ, на православіе. Тоты священ-

ники зрекши ся русской идеей — только дуть народъ зѣ всеѣхъ бѣковѣвъ, а народъ ихъ протое не хоче и шукае собѣ способу позбути ся ихъ тымъ, що переходить на православіе, бо тамъ и не треба платити, якъ имъ повѣдають, попове бо царъ прійшле даромъ все рѣчи до церкви.

На томъ потерпѣть нетѣлько справа „Уніи“, але и наша мало-руска справа подъ взглядомъ національнымъ!

Руска народна справа годѣ име розвивати ся и знаходити для себе пріютъ въ сердцу нашихъ эмигрантовъ такъ зъ угорской якъ и зъ галицкой Руси, наколи будутъ тутъ священники зъ Галичины и то не твердой партіи, бо для такихъ тутъ мѣста нема, але священники народолюбцѣ, пареняти горемъ и нуждою порабощенного 28 миліонового мало-русского народа, свѣдомы своего высокого званія и посланництва; священники, котрыхъ блескъ долгара не заслѣпѣтъ и ему души, сердца не отдадутъ; священники, котры за певну мѣсячну квоту не помѣняютъ своей идеи народной и не продадутъ свою волю, думку и слова за мизерну цѣну и не стануть ся проповѣдниками обскурантизма и рабства въ Америцѣ; не будутъ учить людей цѣлковать кайданы неволѣ на вольной земли. Тодѣ то американо-руска Русь скорымъ крокомъ и охочо поспѣшитъ до цивилизаціи, просвѣты, самопознания національного — а тримаючи ся одной спасительной католической церкви, котра не грозитъ намъ нѣякою затратою русской народности гъ всеросійскомъ морѣ, стане въ рядъ цивилизованными народами въ Америцѣ.

Нове американо-русское поколѣне буде выховувати ся въ національномъ рускомъ духѣ и буде знати правдиву исторію русского народа, списану не по поліцейскому указу, але исторію писану кровью и то вѣками! Молода американо-руска Русь буде расти, крѣпѣти ся, учить ся единымъ сер-

цемъ, единою вѣрою въ возстаніе Руси и надѣю на лучший часи, коли братья зънады Днѣпра и Днѣстра, одъ Карпатъ до Кавказу крикнуть: приходѣтъ зъ вольной земли русскій козаки изъ за моря бити ся за свободу працѣдовской земли и помогѣтъ намъ!

Що в арта религія?

Року 1848 — такъ оповѣдае славный писатель французскій о. Segur — сидѣвъ у въ вѣзницѣ въ Парижѣ одень несчастливый офицеръ. Онъ бувъ засужденный на смерть и ожидавъ только хвилѣ страшной екзекуціи. Его преступлене було дуже велике: онъ замордувавъ зъ мести за вымѣрену ему кару своего зверника. Я бувъ душпаствремъ сеи то вѣзницѣ и зъ обовязку моего посѣщавъ я часто сего сказанца, чтобы его къ смерти належито приспособити. Онъ сердечно жалувавъ своего учивку, длятого и задача моя була легкою. Слова мои знайшли приступъ до его роскаянного сердца. На два дни по засудѣ очистивъ мою душу свою въ святой сповѣди и принявши Найсвятѣйшу Тайну Евхаристіи чувъ ся бути супокѣйнымъ. „Въ той хвилѣ — сказавъ онъ до мене — съемъ цѣлкомъ щасливымъ. Я съемъ готовъ — най ся дѣе воля божа! Не жалую за житемъ а только за тымъ, ще не могу моего злочинства отпокутовати.“ Онъ сповѣдавъ и причащавъ ся кожного тыждня. По двомѣсячной вѣзницѣ оповѣстили ему дня 1. листопада 1848 р. що хвиля страчена вже надоспѣла. На вѣдомѣсть тую вздрогнувъ ся, але векорѣ узыскавъ наповоротъ повный супокѣи и сказавъ до надзирателя вѣзницѣ: „Сталося! але при знаюсь, що я по такой проволочѣ такого концѣ не надѣявъ ся.“ Я оставъ зъ нимъ самъ и еще въ послѣдне при способивъ его на тую дорогу. Цѣлу ночь моливъ ся онъ щиро а только одъ часу до часу размавлявъ спокѣино зъ вѣзничнымъ сто-

рожемъ и жандармами. Годинѣ 6 рано затуркотѣвъ зловѣщый возъ. Вязень по пращавъ ся зъ присутнымъ и тѣ ледво одъ слезъ могли вздержати ся. Опосля сѣли мы оба до замкнутого воза. Подчасъ вѣды бувъ онъ цѣлкомъ супокѣйнымъ а навѣти и весельемъ. „Преподобный Отче — сказавъ онъ до мене — повѣрите, якъ свѣтлымъ бувъ вчерашній для мене день — якъ дуже я бувъ щасливымъ. То бувъ предсмакъ той вѣчной щасливости, котру Отець небесный менѣ зготови въ. Такого внутреннего супокѣю я еще не мавъ въ житю.“ И онъ ищовъ подъ мечъ катѣвекіи! Онъ додавъ потому: „Смерть теперь для мене не есть нѣчимъ. Я знаю, где я иду!.. Правда, що я нужденный грѣшникъ — нужденнѣйшій одъ всеѣхъ — правда, що Бога тяжко образивъ, але Богъ есть наймилосердѣйшимъ. Онъ менѣ простивъ ту тяжку провину, я маю къ Немъ безграничне упованіе.“

Хвиля рѣшаюча надѣйшла; я подавъ ему крестъ, онъ притиснувъ его горячо до устъ и груди и заплакавъ: „Мой Богъ, мой Спаситель!“ Все було готове. Онъ укланувъ, принявъ мое послѣдне благословеніе а звернувшисъ до жовняровѣвъ, котры его мали розстрѣляти, сказавъ до нихъ: „Товаришѣ! я умираю яко Христіанинъ. Не дѣлайте такъ, якъ я дѣлавъ — помѣтайте вашихъ настоятелѣвъ.“ Еще разъ я его обнявъ — одна еще хвиля и роздавъ ся зловѣщій грохѣтъ... Душа его явила ся передъ Богомъ, котрый кающому грѣшникови радо прощае.

Скажи менѣ теперь, любый Читателю, що ты думаешь о такой религіи, котра есть въ силѣ наибольшого грѣшника до такой смерти приспособити? Чи не в арта о томъ подумати?

Пожертвовали дальше на „НАРОДНЫЙ ДОМЪ“ въ А м е р и ц ѣ.
Емиліанъ Максимьякъ 0,50

SVOBODA
(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна 2.00

До старого краю..... 2.50

Всі дописи и гроші просимь высылати подь адресоу:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета виходить щодня в Середу.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda“ Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

Кто замовляє „Свободу“ має рiвночасно заслати и предплату инакш ся не посылает.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СТАРОМЪ КРАЮ.

Львовска польска выставка у Львовѣ зостала уже урядово замкнена. Тая польска выставка пустила була въ курсъ львось до выграна и такъ одень нѣмецъ зъ Ти роля выгравъ 60 тысячъ, а одна бѣдна вдова зъ горѣшної Австрii, котра купила була львось той выставкi, выграла 10 тысячъ. Нѣмцѣ якъ видко, усе мають щасте до галицкихъ грошей.

Хочуть насъ знищити.

Поляки въ Галичинѣ, Ромуны на Буковинѣ, Мадары въ Угорщинѣ и російске правительство заприязнили ся на врата Ада знищити насъ Русинѣвъ такъ, щобъ по насъ и духъ не нахъ. Але дураки они всѣ! Одѣ имъ воювати проти божой премудрости и божого провидѣнiя.

Въ Галичинѣ поляки нагагають ся воѣма силами,

щобы Русинѣвъ недопустили не тiльки до рады державной та до сойму, але и до рады повѣтовыхъ. На 47 радъ повѣтовыхъ въ русской части Галичины есть тiльки во одной маршалокъ Русинѣвъ, т. е. въ Надвiрной о. Мандичевскiй, и може якiхъ трохъ або чотырохъ вицемаршалокѣвъ Русинѣвъ. Ва, въ декотрыхъ повѣтахъ есть такъ, що навѣтъ до видѣлу нѣхто зъ русинѣвъ не належить.

На Буковинѣ одень нѣмецкiй загорѣлый вурштляръ сказавъ: що мы русины маємо ся зъ Вуковины заберати геть, бо се не наша земля.

На Угряхъ треба со свѣчкою глядати, щобъ якiй священникъ рускiй признавъ ся же онъ есть русинѣвъ. Такъ тамъ насъ уже змадиризовано. Въ Росiи заказано навѣтъ молити ся по руски, тiльки по московски.

Дуже багато мышей появило ся въ Гусятинщинѣ и въ Скалатщинѣ. На одинъ моргъ припадає найменше 165 ямъ.

Вѣдѣнскiй часопискъ доносить що має бути именованый епископъ суфраганъ Русинѣвъ, зъ правомъ администраци и контролѣ справъ буковинской православной церкви.

Чинъ божевольного.

Въ селѣ Вербiвка на Буковинѣ збожеволѣвъ Матѣй Вакуракъ и напавъ тамошну жительку Хану Гербетъ, котра була сама съ пятилѣтною дитиною дома и побивъ ей и дитину сокирою такъ, що дитина сей часъ умерла, а мати лежить безнадѣино хора. Убийника одставлено до закладу божевольныхъ въ Чернiвцяхъ.

Д о п и с ь .
зъ
Бельзского.

(О томъ, якъ и що то выгравъ Олекса Бруховичъ въ своей суперечкѣ съ сусѣдомъ за межу на полю.)

Олекса Бруховичъ оженивъ ся передъ кiлькама роками на друге село. Доки еще старый Иванъ, тестъ Олексы тримавъ господарку въ своихъ рукахъ, доти була згода и зъ его сусѣдомъ Стефаномъ. Но съ часомъ навкупилося вже и старому провадити дальше госпдарку, тожъ оддавъ ю своему зятеву Олексѣ. Коли то уже нашъ Олекса взявъ въ свои руки госпдарку и зачавъ газдувати, ого! вже зайшла не мала суперечка между Олексою а его сусѣдомъ Стефаномъ. Олекса зъоравъ межу на полю. Стефанъ пославъ комисiю, котра немало обохъ коштовала, но такой все то ничъ не помагало, бо ненавѣсть между су-

сѣдами не зменьшала ся, тiльки щоразъ бiльша росла. Щобы вже разъ той суперечкѣ дохати кiнца, вынайшовъ собѣ нашъ Олекса дуже штудерный способъ: Найшовъ собѣ Олекса двоихъ товаришѣвъ, давъ имъ на могоричъ, и еще обѣдавъ заплатити пару литрѣвъ гандригалы, абы лишь штука добре повелася. Було то уже подь вечеръ, тожъ товаришѣвъ попрацавшись зъ Олексою, поiшли до корчмы, казали собѣ дати горѣвки, и радили ся между собою, якiмъ бы то свѣтомъ сповнити свою обѣцанку. Въ томъ надходить до корчмы пожаданий имъ сусѣдъ Олексы, Стефанъ. И склалося такъ, що въ короткомъ часѣ сидѣвъ вже Стефанъ разомъ съ товаришами Олексы при столѣ, потягаючи разомъ зъ ними, одну по другой чаркѣ горѣвки. По що намъ тутъ забавляти ся при такой недоброй горѣвкѣ и щобы насъ всѣ вороны видѣли како одень зъ то товаришѣвъ, радше ходѣмъ на „Доѣздѣвку“ (корчма за селомъ) а тамъ забавимось доки ся намъ подобаетъ. Ходѣмъ! како другий и поiшли всѣ три разомъ на тую нещастну „Доѣздѣвку.“ Коли вже зайшли и тамъ нахлепались доволѣ той смердячей отруи, выйшовъ одень зъ товаришѣвъ и поiшовъ чимъ скорше до села, щобы дати знати Олексѣ, абы и онъ выйшовъ на зустрічъ Стефанови. Олекса коли почувъ одъ своего товариша о такой нагодѣ, сей часъ зiбравъ ся и оба съ товаришомъ поспѣшили за село на противъ вертаючимъ зъ Доѣздѣвки другому товаришу и Стефанови. Якъ ина зближили ся всѣ разомъ до купы, кинувъсь зъ всею силою Олекса зъ своими товаришами на Стефана и такъ несамовито перечухрала волосы и перечислили всѣ его кости, що тойже упавъ мовъ бы мертвый на землю. Тогда Олекса зъ товаришами зоставили Стефана, забрались до дому, думаючи що на томъ вже конецъ. Но дежъ тамъ! Якъ то кажутъ шило въ мѣшку не утаить ся, такъ стало ся и зъ нашимъ мудрымъ Олексою и его товаришами. Бо коли на другой день рано зрививъ ся спытъ за Стефаномъ и найшли его на дорогѣ за селомъ змордованого такъ сильно, що заледво можъ було де що отъ него него дознатись, сейчасъ дали знати до жандармѣвъ. Прийшовъ жандармъ списавъ протоколъ съ Стефаномъ, казавъ его сейчасъ отвезти до Сокальского шпиталю, а самъ удавъ ся до Олексы и его товаришѣвъ, съ котрыми такожъ списавъ протоколъ и одославъ до суду. Слѣдство судове выкрыло все на яв и тогда потягнуено всѣхъ

трехъ товаришѣвъ, до отвѣчательности и то ажъ до Львова. Стали всѣ на терѣнѣ. Якимъ способомъ одного зъ товаришѣвъ Олексы увольнено сего не знаю, тiльки знаю же другого товариша и Олексу (хотѣи мавъ своего адвоката) засуджено на 8 мѣсяцѣвъ тяжкой вязницѣ притомъ ще Олекса має звернути Стефанови всѣ кошталѣченя. Олекса подавъ „рекурсъ“ однакъ звернено му назадъ безъ жадного уважлденя. А що коштовала тая Олексова штудерацiя, сего не знаю, тiльки всѣ мы знаємъ, що Олекса мусѣвъ зафантовати моргъ прекрасной сѣножати, котру отримавъ одъ своего батька, а тогда полишивши жену и дѣти поiшовъ на тыхъ 8 мѣсяцѣвъ до Станиславова, що бы укiнчити свою штудерну фiлософию въ тамтѣйшой академии. А его сусѣдъ Стефанъ вылежавши пару мѣсяцѣвъ въ Сокальскомъ шпиталi, вернувъ до дому, и управляючи дальше свою госпдарку, чекає закимъ поверне Олекса и розпочне на ново свою шпекуляцiю. Що то може дурный разумъ! А ту въ Америкѣ чи не дѣе ся то само? Чи не часъ уже покинути дурный звычай процесуватись?

Переглядъ политичный.

Росiя.

Дотеперѣшний генераль губернаторъ росiйской Польши Гурко подякувавъ за свой урядъ, а на его мѣсце царскимъ розпорядженемъ зоставъ именованый генераль Шуваловъ.

Поляки сподѣють ся для себе полекши, бо Гурко давъ ся имъ въ ознаки такъ, якъ днесъ поляки намъ въ Галичинѣ.

Царъ Николай II вступивши на тронъ не зъ божой воли, тiльки зъ власной, выдавъ манифестъ до своего народу, въ котромъ тойже обѣцѣе все а все на оцѣ мати спокойный розвiй, силу и славу Росiи, жкъ и ущасливлене всѣхъ подданныхъ.

Австрия.

Рада державна.

Министеръ скарбу др. Пленеръ предложивъ палатѣ послѣвъ прелiментаръ на 1895 рѣкъ. Выдатки обчислены на 636 милiонѣвъ, 520 тысячъ ц 870 зр. а доходы 638 милiонѣвъ, 585 тысячъ, 577 зр надвышка доходѣвъ выносятся длятого 2. 457. 707 зр. т. е. 134.688 зр. бiльше, якъ въ бюджетъ на рѣкъ 1894.

Въ Истрии розпорядивъ триестинскiй краевый судъ, щобъ у всѣхъ истрийскихъ судахъ были печатки, дружки и написи не лишь въ самой италянской мовѣ, якъ дотеперъ, але и въ мовѣ сло-

винской. Итальяне на се розгiфввали ся и де була написъ въ италянской и словинской мовѣ а не въ самой италянской, то тамъ розбивали окна и здiймали написи а мешкащѣвъ дома били, мордували. Коли пришло войско зъ острыми багнетами, тодѣ италянскiй женщины зъ дѣтьми на рускiй выйшли напротивъ и кричали: „стрѣляйте, але Словинцами насъ не зробіте!“

Боже, Боже! а у насъ въ Галичинѣ трираменный кресты зъ божихъ храмѣвъ рубали, здiймали жандармы — та и песь не гавкнувъ! Кобъ то нашъ галичаны мали хоть сотну часть патриотизма италянскихъ бабъ зъ Истрии, тодѣ не булобъ жадного напису по польски въ Галичинѣ.

Франция.

Французкiй парламентъ ухваливъ 63 милiоны франкѣвъ на войну въ Мадагаскарѣ.

Въ Парижу живъ годинникаръ и называвъ ся Жилиенъ, славный зъ своего скупства. Онъ мешкавъ на поддашу одного дома черезъ 32 роки. Черезъ якiйсь часъ спостережено же скупаръ не выходитъ съ своего помешканя. Тодѣ полиция вывалила дверѣ и переконала ся о нечуваной рѣчи. Скупаръ лежавъ мертвый на купцѣ рѣжныхъ предметѣвъ, а щурѣ гризли его и навѣтъ не злякали ся полиция. Въ хатѣ найшла полиция при трупѣ скупаря 300 тысячъ франкѣвъ въ паперахъ и 12 тысячъ франкѣвъ завиненныхъ у стару газету.

Испания.

Барселона. Въ томъ мѣстѣ зоставъ страченный анархистъ Франкъ, котрый бувъ кинувъ динамитову бомбу въ театрѣ и забивъ 20 людей а 50 страшно покалѣчивъ. Коли го вели на лобное мѣсце и коли уже катъ закладавъ гарроту на шию убийника, тодѣ онъ закричавъ бохоульный слова: же не потребуе поеднати ся съ Богомъ и въ той хвили чортъ ваявъ душу его.

Бери Петре на разумъ!

Чому днесъ никто не поважає Русина? Чому Русинѣвъ въ старомъ краю не має права? Чому жидъ ляхъ нѣмецъ дре зъ него послѣдну рубашку — а якъ русинѣвъ почне кричати то по писку го бiють и до гарешту невинно всаджають? Чому днесъ руска земля въ чужихъ рукахъ? Чому днесъ забороняють намъ рiдну мову? Чому то насъ бiють, катують то ляхъ то москаль за вѣру? Чому то насъ уважають за скотину? Чому мы великий народъ та якъ чужой неволѣ и мусамо

бути подданными чужимъ цѣсарямъ, королямъ? Чому не жиемъ вольно, весело якъ другі народы, — но все чужій кій на нашихъ плечахъ? Чому ту въ Америцѣ мы все позаду а зъ насъ дупать жида послѣдній центя

Чому русинъ не може до-робити ся на бизнессъ якъ то другі? Чому у другіхъ е народный Дѣмъ, а у насъ не ма? Чому жида роблять тысячи а тысяч дол. на рокъ черезъ послыску грошей и спровадане шпикартъ — а мы русины не можемъ ся поста-рати о свой рускій голов-ный офисъ? Чому не годна утримати ся одна руска га-зета „Свобода“ въ Америцѣ? Чому дуже рускихъ свя-щенниковъ не дбають о и-дею руску въ Америцѣ? Чо-му богато читають „Свобо-ду“ а за ню не платяють?

Чому Русинъ тягнеть ся до чужой „Едноты“ а до своего Союза не пристае? Чому русинъ береть калѣ-чичи по словацки а по рускй встыдять ся говорити?

Кто зъ нашихъ читателей въ одповѣсть найлучше не все поставленій пытаня, доста-не хорошу надгороду. Наши братья въ Америцѣ якъ и въ старомъ краю, могутъ од-повѣсти и свою працю до Ре-дакцій заслати а мы помѣ-стимо.

Редакція „Свободы.“

Хины и Япанія.

Цивилизація почалась на Востоцѣ, перейшла до Евро-пы, переплыла съ Колум-бомъ море и опять зупи-нилась тамъ, зъ одки вый-шла.

Англія розсѣяла нові и-деи во своихъ розлогихъ по-сѣлостяхъ въ Индіи. Япа-нія порівнявши свою ста-ру цивилизацію съ европей-скою, здалось мов-бы порів-нювала старій лахъ зъ но-вою одежою, — приняла но-вій и-деи. Хины замкнені са-ми въ собѣ наче слимакъ въ своей хижинѣ, стали ся не-приступными для новой ци-вилізації.

Маленьке япаньске цар-ство выйшовши побѣдител-но во всехъ борбахъ съ Хи-нами, обслыло своимъ хо-робрымъ войскомъ столицю найчисленнѣйшого народа на свѣтѣ.

Хины могли поставити это проти одного япанца но помимо того упадали и чимъ разъ низше и упадають безъ славы. Теперѣшная война по-добае на боротьбу старыхъ инвалидовъ зъ молодцами полныхъ силъ и одваги. Япончики мають либераль-ного монарху, а хинчичи гнуть карки въ пристаѣ-ломъ, дикомъ деспотизмѣ; япанчики вооружені по е-вропейски, хинчичи выйшли зъ лопатою на сонце. Посѣдане Кореи, котре було причиною войны, есть вто-

рорядной ваги, въ порівна-нью съ теми хосенными на-слѣдками, яки выпадуць зъ той борбы для цивилизації.

Вѣковий непроступный „хиньскій муръ“, котрый колись служивъ охороною проти дикого варварства а днесъ стоить проти новочас-ной европейской цивилиза-ції, розпадетъ ся и сего-днешня цивилизація и про-свѣтня идея обѣме прое-торонную землю Хинчи-ковъ. Тодѣ одинъ ще на весь свѣтъ остаетъ ся муръ — муръ російского деспотиз-ма. Але не довго онъ стояти ме. Незабаромъ обвалитъ ся.

Допише.

Ramey Pa.

Хвальна Редакція!

Дивуемъ ся що де-куда знаходять ся наши братья Русины такъ мало-зрачній що предплачуютъ ту стару шмату „жидовскій Вѣст-никъ“, котрый хвалить ся органомъ церковнымъ. Зъ обуренемъ протестуемо на тую ложъ, бо церковна газета не повинна попере-ти жидовъ зъ Майфилдъ, зъ Олифантъ и намавляти на-шихъ людей щобъ у нихъ куповали и грошій на ихъ руши посылають якъ то робить „Вѣстникъ“. Се ганьба, се встыдъ для насъ Русинѣвъ, яку робить „Вѣстникъ“ и кличемо до здоровомысля-чихъ нашихъ земляковъ що бы той шмату до рукъ не брали и за ню не платили.

Русины зъ Ramey.

Учѣтъ ся читати!

Одколи появилась „Сво-бода“, много изъ нашихъ ту краяхъ повзяло охоту до чи-таня и ти що не вмѣли чи-тати позамовляли собѣ че-резъ Редакцію рускй букваръ а теперъ уже и „Свобо-ду“ могутъ читати.

Се насъ дуже радуе и мы кличемо до нашихъ доро-гихъ земляковъ, котри не у-мѣють читати, най собѣ беруть прикладъ зъ другіхъ и най берутъ ся до ученя читати и свое имя подпи-сати.

Читати не есть ничъ инчо-го, якъ познати значки, ко-трыми одень чоловікъ о-значаетъ свои мысли и думки на паперѣ для хѣсна друго-го. Одень знае щось мудро-го и тое що знае, передеаетъ значками свою думку на бумагу.

Чоловѣкъ, котрый знае чи-тати, може статись ученымъ и въ своей хатѣ: читаючи книжки всякого рода.

Чоловѣкъ, котрый не знае днесъ читати, то стоить гор-ше одъ скотины. Днесъ ско-тины не вольно бити, а чо-ловѣка ще днесъ мучатъ и нема кому обстати, бо онъ самъ довень обѣзвати ся за свою кривду. Але якъ обѣзветъ ся, наколи не знае

якъ и одки почати, бо тем-ный, не просвѣщенный.

Знати читати: се ключъ до скарбу науки и просвѣ-ты — протое берѣть ся до бу-квара!

СТАРІЙ ВОВКЪ

Изнемогъ ся старій вовкъ,
Ледве що плететь ся,
Ажъ зъ ягнятами вѣвца
На поли пасеть ся.

Приходить онъ до вѣвцѣ,
Ставъ на задній пяты,
Просить собѣ на обѣдъ
Одного ягняти.

Та и каже, що: „не дамъ,
Не мой ягнята,
А отъ он-де тато ихъ,
Попроси у тата!“

Пойшовъ вовкъ до барана,
Ставъ его благати,
Щобы ему на обѣдъ
Ягня яке дати,

А той тільки въ гору гопъ!
Якъ трѣснувъ рогами,—
Такъ старого й покотивъ
До горы ногами!

Подоинявъ ся старій вовкъ
Ледве що плететь ся,
Ажъ дивить ся: изъ лошамяъ
Кобыла пасеть ся.

Подоиншовъ онъ и туды,
Ставъ на задній пяты,
Просить собѣ на обѣдъ
Въ кобылѣ лошаги.

Та и каже, що: „не дамъ!
Не мое лошатко,
А отъ каже на горѣ
Ходить его татко!“

Вовкъ до огера иде,
Ставъ его благати,
Щобы ему на обѣдъ
Лоша тее дати.

А той каже ему: „Стоій!
Пораджу ся мамы“.
Обернувъ ся, якъ крисне
Его коньтатами!

Ажъ на гони стариганъ
Полетѣвъ до лиха,
Покотивъ ся разѣвъ пятъ,
Подоинявъ ся зъ тиха.

Иде далѣй старій вовкъ,
Ледве що плететь ся,
Ажъ зъ пацятами свиня
На горѣ пасеть ся.

Иде обѣдний и туды,
Ставъ на задній пяты,
Просить собѣ на обѣдъ
Одного пацяти.

Та и каже, що: „Не дамъ,
Не мой пацята,
А онъ, каже, попроси,
Коли хочъ, у тата“.

Иде вовкъ до кабана,
Ставъ его благати,
Щобы ему на обѣдъ
Поросятко дати.

А той его примостивъ
Задомъ надъ скалою,
Та съ переду якъ турнувъ
Вовка головою.

То такъ обѣдний стариганъ
Зъ горы и покачавъ ся...
И лежавъ онъ та й лежавъ,
Далѣй обѣзавъ ся:

„Оттакъ, каже, коли хочъ
Що небудь зробити, —
То до батька не ходи
Порады просити!“

Руданскій.

Читайте люде пригоду ста-рого вовка и по два три ра-зы и знайте що той старій-вовкъ зголодѣный дома-

гавъ ся своего права, посѣля-котрого ему належалось бра-ти, де що напопавъ, але е-го все одсылано до старпо-го, т. е. до власти. Такъ са-мо рускій народъ голодный на власной земли домагаетъ ся своего права а ему кажутъ: иди до царя, пиши до мо-нархи. Нѣ! не треба проси-ти, только смѣло брати то, що намъ належить ся. Нѣ-мець, Лахъ и на руске пе-рехрещеный варягъ посѣдае нашу землю а мы зъ голо-ду якъ той вовкъ гинемо и намъ кажутъ просити ласки за свое. Нѣ! не хочемо лас-ки оддай крадене наше до-бро!

Такъ Русины въ старомъ краю мають поступати.

ОМЕЛЯНЪ ОГОНОВСКІЙ

докторъ философіи, профессоръ русской мовы и литературы въ университетѣ львовскомъ, членъ академіи наукъ въ Краковѣ, доволѣтній голова товариства „Просвѣтъ“ почетный членъ „Просвѣ-тъ“ товариства имени Шевченка. Рус-ского товариства педагогичного и пр. и пр. упокоивъ ся 16 рус. въ полудне — по не-одовой недужѣ на ураръ сердца въ 61 роцѣ своей жизни.

И мы Русины зъ далекой чужины подѣляючи сму-токъ и печаль Матери Ру-си-Украины и надъ свѣ-жою могилкою неустраши-мого борця за свободу и волю руского наро-да и невсипущого труженника око-ло добра закова-ныхъ рабовъ
к л и ч е м о :

ВѢЧНАЯ ПАМЯТЬ
Батьку Омеляне!

Просимо рускихъ священ-никовъ патриотѣвъ одира-вити Службу божу за упо-кой б. п. Омеляна Огон-овского и подати о томъ звѣ-тку до Редакцій. Се буде по-лекша для сумуючей роди-ны и всей Руси, що мы въ Америцѣ знаемо цѣнити муж-ковь працѣ и заслуги.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского дѣпа
въ

Mt. Karmel, Pa.

Поручае любымъ крайнамъ
свой добре заосмотреный
ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка, ликеры и пи-гары наилучшого сорта.

Таный и выгѣдний нѣчлегъ

Свѣдане, обѣдъ и вечера
все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте!

Календари „Просвѣты“ и „Ставропити на рокъ 1895“ буде можъ получить съ коп-цемъ мѣсяца Новембра въ Редакціи „Свободы“

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str,

въ ШАМОКИНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Руси-намъ и на околицю свой богатый складъ всякого ро-да викугалѣвъ и майнерк-ихъ знарядѣвъ.

Е тутъ мясо

И лопата,

Суть и скирнѣ

И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки все овощи
Зеленина и сушенна.

Е чернушка,

Е петрушка.

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M. D.,

129 Warburton Ave.,

YONKERS N. Y.

Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Ю-керѣ радимо въ разѣ слабости ува-жаться до него.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Со-юза“ най посылають вступ-не и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара
подѣ адресою.

Rev. J. Konstankiewicz

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всехъ нашихъ Русинѣвъ, що маемо на складѣ всякй книжки школьной буквари, читанки, одъ першой до третей клас-сы. Маемо такожъ всякй поучаючи книжки зъ об-щества „Качковского“ и другіхъ. Маемо Молитвос-ловы „Кор мѣ Души“ Есть то одна зъ найкрас-шихъ книжокъ до моленя зъ чотырома кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ Такъ само маемо Исто-рію Руси и книгу о „На-слѣдованю Исуса Христа“ Ти книжки повинни нахо-дити ся въ каждой хатѣ руского робѣтника.

Неодовга надѣйдуть роз-личного рода образки, обра-зы зъ рускими подписами.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА во ЛЬВОВЪ въ ГАЛИЧИНЪ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковниіа и именно:

Евангеліе нового изданія въ различныхъ прехорошихъ окладахъ и оправкахъ отъ 55 з. р. до 225 злр. Плащаница на полотнѣ отъ 18 злр. до 42 злр. на шолковой матеріи отъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патрициіа, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпаковиіа, мосаяжніи, и диновиіа. Всякіи книги церковниіа, а особливо поручае образи до Иконостасѣ въ хорошей работи по дуже умѣреннихъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоагъ Па, Фріляндъ Па, Миннеаполисъ Минн. а всѣ були совершенно задовольств о чомъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ заберають ся жида продавати церковниіа вещи и кажутъ собѣ за лхійіа товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовенство и братства церковниіа, котримъ лежить на серцю украшеніе домовъ божіихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я всѣ замовленія яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можъ найтаньше и найсовѣстнѣше виготовлю. Для того не дайте ся ошуквати отъ людей, котри не мають изображенія о церковнихъ вещахъ. При замовленіяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ прислати, а слибы замовленіе больше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американоу конзулеви въ Вѣднн за подтверженіе рахунку.

Всяки замовленія прошу посылати черезъ „Свободу“ Цѣнники можно получить въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтениемъ Михаилъ Дыметъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ ОЛИФАНТЪ ПА. Подъ зарядомъ ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты. Есть се наилучше заосмотренный зѣ всѣхъ шторѣвъ во всѣ потребніи товары и всякого рода по якъ найтаньшой цѣнѣ.

Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, найспѣшитъ до своего руского штору. Особенно нашн гадынѣ най йдутъ громадно! Нащо Юськѣвъ, Шмульвъ спомогати? Идѣть до своего.

T. TALPASZ, ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНОИЧІЙ.

246

PEARL ST SHAMOKIN, P. A.

Недалеко рускою плебаніи.

Доброй вечеръ, друже мой! — Доброй вечеръ, свате! — А куда такъ спѣшите? — До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ? — Та-жъ, крайнѣшнѣшій милый — У него всѣ русини — Подкрѣпляютъ силы!...

— Що за брында и пиво тамъ! — Обходитъ ся файло! — Обслужуе якъ братами! — Танько надзвичайно!

МИХАИЛЪ ЕВЧАКЪ

Рускій — единый — КОНТРАКТОРЪ и БУДОВНИЧІЙ

Вилкебаръ и околнцѣ, Его камѣнне подѣ будову есть найлѣпше, а работа найгравальша.

Будуе мосты и дома, мае власнн конѣ до зову матеріялу.

Дае кериджѣ на похоронны на весѣля, хрестинны и т. і.

Мешкае на River Side, Недалеко Рускою Церкви.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти крайновѣ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рѣжнорѣднн напои.

Хороша саля для забавъ и братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Sts. JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str. New York.

Помежи Greenwich i Washington улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА И КОЛІОВА.

Спродаетъ шифкарты на найлѣпшнн линіи морской на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свой чоловѣкъ обходитъ ся съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сіті.

Подѣ числомъ 102 Моррисъ улица.

Крайне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, най зайдуть тамъ а будутъ услужени по шыро руски.

Тамъ дастъ ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що толькы потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

I. ТАЛПАША и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str. ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ найлучшнн товари съ першой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великій грѣхъ! и не слава для руского народа, не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

77-87 Morris Str. Jersey City N.J.

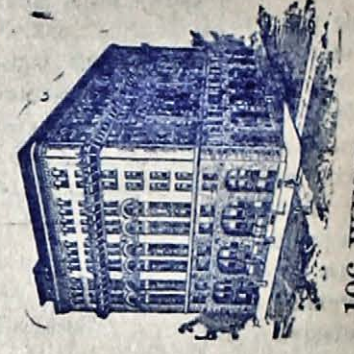
Удавайте ся въ потребѣ до него.

KRIMMERT,

Продаю найтуньше шифкарты до старого краю и послѣдую грошѣ въ янѣ найкоротшомъ часѣ пенно, беспечно безъ жадного клопоту. Колькы то уже людей послѣдую грошѣ до старого краю и купило у мене шифкарты? а еще жаденъ не скарживъ ся що му була яка хоба. Поручаюсъ память и моймъ крайнамъ остаюсъ съ глибокимъ поважанемъ а не забудьте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET NEW YORK A BЪ JERSEY CITY 111 Hudson STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о вамъ добро познакомитисъ зъ нами.

Сли кто купитъ у насъ хоть разъ, а переконаеъ що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашего складу, або посылайте о пробку (sample) зъ глибокимъ почтениемъ

EMANUEI GROSS.

Importer of Wines and Liquors Головннй складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY NEW YORK.

FRANK WEIHEL

Найлѣпшнн Найтуньшнн а на часъ направитъ каждому зигарки, зигары и все що въ zakresъ годинникарскій входитъ.

131 YORK STREET JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER,

101 MORRIS STREET, межи Washington a Warren улицами. Jersey City.

Поручае свой складъ винъ, заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лікери по найтуньшой цѣнѣ. Незабуйте за него.

R. H. MORGAN,

9 W. CENTER ST. SHENANDOAN PA

ФАБРИКАНТЪ Прапорѣвъ (фанъ) Хоруговъ, Одзнакъ, Ласовъ, Шапокъ для Братствъ.

Фана для парады зъ найлѣпшого едвабу; чотыри и повъ черезъ шесть и повъ стѣпъ со всѣма приборами \$25, и 26.75

Прапоры больша зъ найлѣпшой матеріи по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN 9 W. Centre Str. SHENANDOAN, Pa.

